

steklar

Izhaja od leta 1959
Letnik XXXV, št. 4
Hrastnik, 19. 5. 1994

GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK

Obisk predsednika Kučana

Obisk predsednik Republike Slovenije gospoda Milana Kučana v Hrastniku oziroma v Steklarni Hrastnik sodi zanesljivo v krog prvovrstnih dogodkov. Tako redke priliko je treba seveda dodobra izkoristiti, zato smo gospoda Kučana temeljito informirali o vseh težavah, s katerimi smo se ubadali ob razpadu Jugoslavije. Opisali smo mu današnji trenutek, predvsem pa ga temeljito seznanili z našimi prihodnjimi načrti. Posebno tem je namenil največ pozornosti in z vidnim zadovoljstvom podprl naša prizadevanja za polno zaposlenost, za še večji prodor na zunanje trge ter zagon linij, ki bodo zagotavljale še večjo socialno varnost velikemu delu prebivalcev v Hrastniku.

Po koncu poslovnega pogovora, ki smo ga imeli v sejni sobi v gradu, si je gospod Kučan ob navzočnosti vseh drugih gostov ogledal in prisluhnil kratki predstavitvi zgodovine Steklarne Hrastnik od njenega nastanka do danes, nato pa po prijetnem in sproščenem klepetu z vsemi udeleženci tega srečanja zapustil grad.

Zanesljivo lahko trdim, da smo s to poslovno gesto nedvomno gospoda predsednika opozorili nase kot na firmo, ki je vredna pozornosti in prepričan sem, da se bo tudi v prihodnje rad vrnil v naše okolje.

Stojan Binder

Lastninjenje Steklarne Hrastnik

Pozitivno razmišljanje zaposlenih

Po sprejetju zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij so tako kot v mnogih drugih podjetjih tudi pri nas stekle priprave na lastninjenje Steklarne. Že lani je bila ustanovljena strokovna komisija, ki naj bi skrbela za pravilno lastninjenje in njegovo pripravo. Komisija je sestavila delovni načrt, po katerem so dejavnosti tekle tako od informiranja zaposlenih in upokoјencev do izpeljave ustreznih postopkov, ki jih predvideva zakon.

Po vseh teh pripravah in precejšnjem delu, ki je že bilo opravljeno, po mnogih aktivnostih, ki še tečejo, smo projekt pripeljali do te faze, da smo se o njem lahko pogovorili v širši sestavi, ter da nam je vodstvo lahko posredovalo že konkretne po-

datke. Tako smo imeli v aprilu srečanje z upokoјenci, v začetku maja pa še zbor delavcev na temo lastninjenja Steklarne. Razprave na teh pogovorih so pokazale, da nam ni vseeno, kaj bo s Steklarno v prihodnje. Odziv upokoјencev in pozitivna razmišljanja zaposlenih mi dajejo upanje, da smo korak bliže k cilju, ki je bil predstavljen v lanskem posebnem izdaji Steklarja na temo lastninjenja, to pa je, da zaposleni in bivši zaposleni postanemo lastniki čim večjega deleža Steklarne. Bolj kot razmišljanja o morebitnem do-

bičku, vsaj še v nekaj naslednjih letih, se mi zdi pomembno dejstvo, da si s tem zagotovimo možnost vplivanja na poslovanje Steklarne Hrastnik tudi v prihodnje. Prvi odzivi za oddajo certifikatov kažejo, da smo na dobri poti, da to tudi dosežemo.

V naslednjih dneh so predvideni še informativni sestanki v posameznih delovnih okoljih. S tem naj bi bilo zaključeno informiranje zaposlenih oziroma razjasnjena še vsa nejasna vprašanja. Skratka proces lastnin-

jenja Steklarne počasi prehaja v fazo, ko bomo dobili znanega lastnika Steklarne Hrastnik. Bodo to zasebniki, tujci, delavci? Odgovor na to bomo dobili v naslednjih mesecih. Iskreno upam, da bo večji del v lasti tistih, ki so to premoženje tudi ustvarjali – torej zaposlenih in upokoјencev Steklarne Hrastnik.

**Predsednik sindikata
Soniboj Knežak**

Zbiranje lastninskih certifikatov

V enem tednu lep uspeh

Po prvomajskih praznikih smo v kadrovski službi pričeli zbirati certifikate članov kolektiva, njihovih družinskih članov, upokoјencev in bivših zaposlenih.

V enem tednu od začetka akcije se je nabralo 140 teh vrednostnih papirjev, kar ocenjujemo kot lep uspeh. Kot smo objavili v prejšnji številki zbiramo certifikate vsak delavnik od 8.00 do 12.00 ure v kadrovski službi pri gospe Meliti VIDRIH.

Sejem dal zagon konjunkturi

Hannover 94

Največji »High - Tech - Show« sveta je za nami. Med osmimi panogami sejma je bila tudi »Lichttechnik« (svetlobna tehnika) oziroma »Weltlichtschau« (svetovna razstava svetil), kot jo imenujejo Nemci.

Sicer je pa vsaka od osmih sejmskih panog spet največja v svetovnem merilu, saj ni sejma, ki bi zbral tako popolno mednarodno ponudbo. Ni slučaj, da je na sejmu osnovna tema – konjunktura. Konkretno je šef sejma prof. dr. Goehrman poudaril, da je letos med obiskovalci predvsem več tistih, ki odločajo o sklenitvi poslov, to pa posredno pomeni, da je »sejemska lokomotiva odločno pognala v tek konjunkturo«.

Toliko za uvod.

Steklarna Hrastnik nastopa z lastnim razstavnim prostorom na Hannoveru od leta 1986 – v sklopu že omenjene svetovne razstave svetil. Do danes smo razmeroma natančno spoznali utrip te panoge v mednarodnem merilu in zato lahko analiziramo bistvene smeri razvoja kot tudi glavne tržne trende razsvetljave, vse to pa je osnova za poziciranje Steklarne Hrastnik v tem kontekstu.

In kako izgleda to letos?

Nekatera izhodišča oziroma delitve so nujne, če hočemo pokazati letošnja sejemska gibanja in ustrezno rangiranje Steklarne Hrastnik.

■ Osnovna delitev bivalne razsvetljave (izključena je strogo namenska tehnična razsvetljava):

- Steklena svetila oziroma svetila s stekleno komponento
- Nesteklena svetila

Analiza:

Nas zanimajo steklena svetila, a ob tem ne smemo pozabiti na nesteklena, saj gre za pomembne trende naraščanja ali upadanja nesteklenih materialov v razsvetljavi. Letos – in tudi lani – se je na veselje steklar pokazalo povečanje deleža stekla v razsvetljavi. Še vedno pa so močno navzoči drugi materiali (blago, plastika, itd.).

■ Proizvajalci steklenih svetil oziroma svetil s stekleno komponento:

- Kreatorji – inspirirajo ostale proizvajalce, ogromno vlagajo v razvoj in poberejo smetano.

- Sledilci – modificirajo ideje kreatorjev oziroma delno kopirajo: varno

vlagajo v razvoj in poberejo pričakovane dohodke.

- Univerzalci – pobirajo preverjene (uspele) ideje – oblike in jih tržijo kot železni repertoar, nič ne vlagajo v razvoj.

Analiza:

Kreatorji so firme Putzler, Limburg iz Nemčije (oba sicer tudi proizvajalca stekla za svetila in naša partnerja), Artemide, Fabbian, itd. (Italija). Sledilci so RZB, Neuhaus (naša partnerja), Hustadt itd. (Nemčija). Univerzalcev je veliko, nekateri so naši partnerji (Casablanca itd.)

■ Proizvajalci stekla za razsvetljavo (polfabrikatov):

- Sokreatorji svetil – v sodelovanju s proizvajalci svetil: objektivno največ, kar je mogoče doseči, saj s samim polizdelkom ni mogoče ustvariti trendov razsvetljave. Precej vlagan v razvoj in ustrezno poziciranje v višjem cenovnem razredu.

● Izdelovalci »rezervnih delov« iz stekla za svetila – glede na zagotovljene trende (univerzalci) malo ali nič vlaganja v razvoj in nižji cenovni razred. Seveda so tu velike razlike – v kvalitetnih razredih izdelkov, a bistvo ostaja.

Analiza:

Sokreator je tudi Steklarna Hrastnik – npr. nova zahtevna serija opalnih steklenih svetil za firmo RZB, sicer so soustvarjalci tudi dobavitelji stekla oziroma steklarne Herner, Bauling (Nemčija), pa Star Glass, Lodi (Italija), Roviroso (Španija) itd. Izdelovalci rezervnih delov pa so: Steklarna Hrastnik, Herner, Bauling, Roviroso itd. – seveda je paleta steklenih izdelkov pisana in v različnih cenovnih razredih (npr. vrhunski opalni izdelki Steklarne Hrastnik za firmo Putzler ali kristalna plafonjera istega proizvajalca za različne »univerzalce«).

■ Proizvajalci steklenih delov svetil po tehnologiji in vrsti stekla:

- Ročno pihani izdelki iz prozornega stekla, opala in barvnega stekla od enostavne do vrhunske tehnologije.
- Ročno pihani izdelki – opal, prozorno, barvno steklo – v steklarskih tehnikah (vroča dekoracija, itd.):
- Polavtomatsko pihani izdelki iz opala, kristalnega stekla vključno z vročo dekoracijo: od enostavne do zelo zahtevne tehnologije.
- Polavtomatska stiskalnica: od enostavne do vrhunske tehnologije.
- Avtomatska stiskalnica: zahtevna tehnologija.
- Centrifuga: zahtevna tehnologija

Analiza:

Pod točko 1. in 2. in 3. spada Steklarna Hrastnik med zelo dobre in deloma med najboljše proizvajalce – v razredu Limburg ali celo Putzler. Ostali ponudniki deloma dosegajo

ta nivo – Herner, Bauling itd. Pod točko 4. in 6. Steklarna Hrastnik trenutno ni ponudnik teh izdelkov, vrhunsko pa to področje obvladajo Italijani (Star Glass, Lodi), zelo dobro pa tudi Limburg oziroma Putzler. Avtomatska stiskalnica – zaščitna stekla – pa je domena Steklarne Hrastnik; skupaj s firmo Lodi pomemben akter na tržišču.

S takim analitičnim pristopom je obdelana tudi programska ponudba svetil (steklena svetila – svetila s stekleno komponento – tehnicistična steklena svetila – namenska svetila s stekleno komponento) glede na značilne ponudnike, tehnologije, vrste stekla, tržne trende itd. Prav tako je analizirano področje dekoracije – od vroče (barvni vložki) do hladne (dekorirnica) oziroma peskanje in satiniranje. Vendar so te analize preveč strokovne in poslovne, da bi bile primerne za objavo v Steklarju.

Vsekakor pa iz celotnega analitičnega pregleda lahko ugotovimo bist-

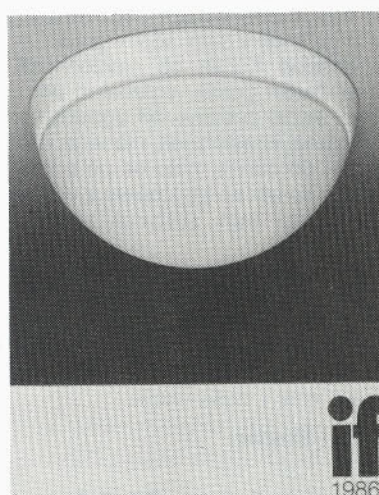
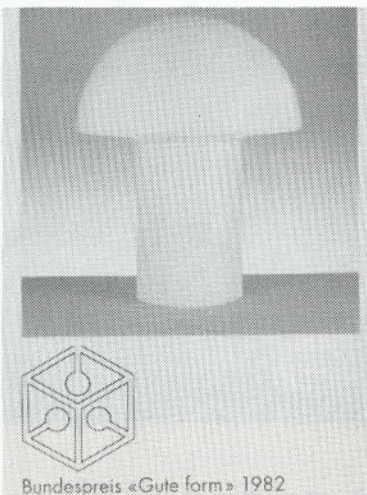
vene elemente svetovne razstave svetil ter ustrezno pozicioniramo tudi Steklarno Hrastnik.

● Vodilna smer na področju steklenih svetil (in komponent za svetila) bazira na ročno pihanem steklu iz opala (vključuje barvni opal, steklarske tehnike, vročo dekoracijo), tržni izraz ji daje kreacija, ki jo personalizira in dviguje iz množice povprečnosti. Ne samo to, pa vendarle tudi to je danes Steklarna Hrastnik.

● Nova pomembna smer razsvetljave se najavlja – vključuje pa vrhunsko polavtomatsko stiskano stekleno komponento. Iskanje skrajno zahtevnih tehnoloških izvedb v ročno pihanem spektru razsvetljivih teles je doseglo plafon, stiskana tehnologija – v navezi s kvalitetno dekoracijo – pa je ponudila alternativo.

Ta izziv Steklarna Hrastnik danes še proučuje, osebno pa sem prepričan, da bo do Hannovera 95 to naša nova kvaliteta.

Slavko Marcen

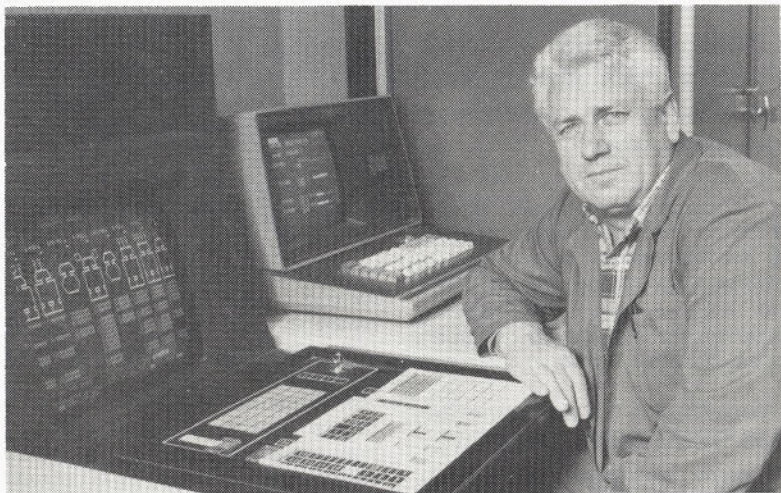

Letošnji razstveni prostor Steklarne Hrastnik v Hannoveru.

Protagonisti našega uspeha

Jože Pavlič

Še pred dobrim desetletjem bi težko verjeli, da bodo v zgodnjih devetdesetih letih v Steklarni na številnih mestih proizvodnjo upravljali vodili in nadzirali računalniki. Danes je to stvarnost, na katero smo tudi ponosni, saj nam je kljub težkim gospodarskim razmeram v preteklih letih uspelo proizvodni proces opremiti s sodobno procesno tehnologijo, pri njenem uvajanju pa so sodelovali tudi domači delavci s svojimi znanji in izkušnjami.

Med njimi je bil Jože Pavlič, vodja instrumentarske delavnice, eden glavnih nosilcev nalog.

Zdi se, kot da je bilo leto 1980 pri uvajanju sodobne računalniške opreme v proizvodnem procesu nekako prelomno.

V tistem času smo zaradi velikih stroškov energije veliko razmišljali kako omejiti ali zmanjšati njeno porabo. SIK 80 (kot smo poimenovali sistem za izravnavanje električnih konic) je nastal kot izziv temu vprašanju. Bil je rezultat skupnega dela Steklarne in Instituta Jožef Stefan. V njem so se združila teoretična znanja strokovnjakov inštituta ter meritve in praktične izkušnje našega dela. Rezultat dobrega sodelovanja pa je bil tudi nekakšen izziv za nadaljnje sodelovanje. Skupaj smo zasnovali projekt računalniškega vodenja taličnih peči in ga na H peči tudi izpeljali. Medtem pa se je pokazalo, da je enak sistem v istem času naredila tudi firma Honeywell. Zato smo v naslednjih letih ostale peči opremljali in dokončali projekt v sodelovanju s to firmo.

Danes so vse peči vodene računalniško, podatki o posameznih parametrih so zbrani na enem mestu, dostopni so ob vsakem času, in po potrebi tudi arhivirani.

Leta 1989 je bila končana rekonstrukcija zmesarne s katero je tudi priprava zmesi računalniško vodena. Tudi pri tem obsežnem projektu ste z ekipo sodelavcev

aktivno sodelovali pri inštaliranju opreme.

Pri tem projektu je šlo za nekaj več. Mislim, da je bila zelo modna poteza, da so naši delavci, ki so sodelovali pri inštaliranju opreme, kasneje prevzeli odgovorna delovna mesta v tem obratu. Tako so svojemu znanju o elektroniki z dodatnim izobraževanjem dodali še kemijsko znanje.

V Steklarni ste od leta 1955, če upoštevamo tudi vašo učno dobo za elektrika. V vseh teh letih se je vzporedno s Steklarno marsikaj spremenilo tudi v vaši stroki, čemur je bilo treba slediti, se dodatno izobraževati. Sodelovali ste pri vseh večjih projektih uvajanja elektronike, tu so tudi vsakodnevne naloge vzdrževanja opreme, ob remontih strojev se jih opremlja tudi z elektroniko. Ob vsem tem se zdi, da ste izpostavljeni vsakodnevni preizkušnji znanj – vas in tudi vaših sodelavcev.

Ni vedno lahko loviti korak s časom. Sploh pa ne zdaj, ko gre vse tako bliskovito naprej. Res je, da moraš kar naprej slediti novostim. Je pa, rekel bi, sreča tudi to, da dela v instrumentarski delavnici veliko šolanovih delavcev, predvsem še mladih, ki so zagnani in željni znanja. Po drugi strani menim, da imamo inženirskih moči naše stroke v Steklarni vendarle premalo. Spoznavam pa še nekaj. Ni modro vsega znanja prenašati na ozek krog delavcev ali na enega samega. To ni dobro, ne za delavca ne za firmo, kajti tu je proizvodnja, ki se mora odvijati tekoče.

Tisti, ki poznajo vaše delo, pravi, da pri delu niste samo natančni ampak tudi inovativni.

Pri svojem delu ločim dvoje, popravilo napak in njihovo odpravo. Nor-

malno je, da se kakšna stvar pokvari. Ko jo popravljate, vidite kako je narejena. Če pa se ta stvar kvari kar naprej, potem veš, da je nekaj narobe in skušate to napako odpraviti. Če pa le ne gre, potem pač s sodelavci sklenemo glave, ker tisti stari pregovor, ki pravi, da več glav več ve, še vedno drži in da nobena stvar ni tako dobro narejena, da ne bi mogla biti boljša.

Sodelavci vas cenijo, spoštujejo, vam zaupajo.

Sem pač tak človek, da se ne znam jeziti na ljudi. Rad jih poslušam in bil bi krivičen, če ne bi sprejel nasveta, kadar je dobronameren. Tudi sam rad pomagam in povem, če le morem. Ni moj interes da bi lastno

spoznanje in izkušnje ljubosumno držal zase.

Prepričan sem, da Jože v tem pogovoru še zdaleč ni povedal vsega, kar bi o svojem delu lahko povedal. A tudi tistega dne, ko sem ga za slabo urico zadrževala v pogovoru, ga je zaradi izklopa elektrike neusmiljeno klicalo delo. Mimogrede mi je ob odhodu še pripomnil, da so bolj kot on kreatorji uspeha, kot pravi naslov tega članka, drugi, tisti z diplomami. Tisti, ki ga dobro poznamo, seveda trdimo drugače, ker je diplomu že zdavnaj opravil s svojim delom.

Pogovarjala se je Mili Kopal

Poslovni utrip

- Prva skupina so bili tisti, ki iščejo predvsem zanesljivega dobavitelja, ki je sposoben dolgoročno in kontinuirano zagotavljati zahtevne izdelke visoke kakovosti. Seveda so za ta servis pripravljene plačati tudi ustrezno ceno.

- Druga skupina pa so tisti, pri katerih ima cena in trenutni zaslužki primarno vlogo, njihova navezava na dobavitelje pa kratkoročna saj so neprestano v iskanju vedno cenejših izdelkov in dobaviteljev.

Od našega zadnjega poročanja je minilo skoraj dva meseca različnih bolj ali manj poslovno dinamičnih in zanimivih dogodkov tako v Steklarni Hrastnik, kot z njo v neposredni povezavi. Čeprav se površnemu opazovalcu ali bralcu zdijo stvari precej monotone, utečene in prepuščene slučaju, pa daje vsebinska analiza povsem drugačno sliko. Poslovni utrip Steklarne Hrastnik je skoraj v celoti že podrejen vplivom tržišča in zahtev, ter možnostim, ki iz njega izhajajo.

Na tej trnovi poti prilagajanja novim zahtevam in omejitvam tržišča naša Steklarna kljub velikemu številu težav, ki nas še pestijo, ubira prave korake v smislu izrabe svojih pravih potencialov in odpravljanja nekaterih neracionalnosti, ki se še pojavljajo. Hkrati opravlja vsebinsko prestrukturiranje in čiščenje svojih proizvodnih programov.

V sklop strateško pomembnih aktivnosti sodi tudi vsakoletna udeležba razsvetljavnega programa na največjem sejmu svetil v Hannoveru, kjer smo se tudi letos dostojno predstavili. Bistvo letošnjega nastopa je bila tudi neposredna promocija Steklarne Hrastnik kot proizvajalca zahtevnih in kvalitetnih pihanih izdelkov (razne tehnike toplega dekorja, zahtevni izdelki velikih dimenzij, itd.).

Največ energije za ta sejem pa smo namenili posredno in sicer prek skupnega razvoja novih izdelkov za RZB, katerih tržna zanimivost je po prvih ocenah izjemna.

Na grobo je bilo moč obiskovalce, dosedanje in morebitne prihodnje razdeliti na dve skupini:

Za nas je nesporno, da nam je mesto le v prvi skupini partnerjev in ne glede na to, da danes oskrbujemo tako ene kot druge, se moramo preko pozitivne selekcije kupcev strateško usmeriti v kvalitetne dolgoročne navezave, ne pa v neprestano zniževanje cen. Vsekakor nam bodo pri tej usmeritvi v pomoč dragocene izkušnje firme Peill & Putzler, ki nam je obljubila tehnično pomoč.

Osnovno sporočilo sejma v Hannoveru za Steklarno Hrastnik je, da kljub težavam s katerimi se nekateri ponudniki ukvarjajo, vlada optimizem, kar seveda pomeni obilico dela za ročno pihane izdelke na eni strani in žal izjemen pritisk na cene na področju polavtomatske proizvodnje (še posebej na področju kristala).

Na ravni podjetja je stanje naročil za drugo četrtletje, z izjemo določenih problemov na področju polavtomatske proizvodnje razsvetljave, izjemno ugodno. Seveda nas v tem času čaka še aktiviranje I kadre peči z vso pripadajočo problematiko, vendar bi se po pričakovanjih in zagotovilih določenih kupcev tudi tu ne smele pojaviti težave.

Dodatna realizacija I peči bo šele omogočila, da bo skupna realizacija podjetja dosegla tisti kritični nivo, ki ga podjetje zaradi svoje sedanje infrastrukture potrebuje in hkrati da se stroški na enoto izdelka zmanjšajo.

Aleksander MIRT

200 let tradicije

Korenine Steklarne Hrastnik

vemo, da so tako steklo iznašli na Češkem šele v 17. stoletju. To steklo je omogočalo debelejšje stene in torej bolj globoko brušenje ornamentov. Takrat so ga imenovali kristalno steklo (iz grškega Kristallor - čisti led). Ta izraz je sicer kmalu prevzelo svinčeno steklo - iznajdba iz Anglije ob koncu 17. stoletja. Tako se je steklo spet približalo dragim kamnom, predvsem diamantom (kristalno čisto). Svinčeno steklo je bilo tudi v programu steklarne v Jurkloštru. Vse te značilnosti Steklarne v Jurkloštru navajamo zato, ker kronisti večkrat omenjajo, da so lastniki prenesli steklaro iz Jurkloštra v Hrastnik. To pomeni, da so prenesli znanje, izkušnje, naprave in seveda program ter njegovo tržišče. Taka je

Najstarejši ohranjeni izdelek - iz steklarne v Jurkloštru okrog leta 1840 (muzejska zbirka Steklarne Hrastnik).

Steklo - čudovita, skrivnostna snov, prozorna in krhka, ki je podobna dragim kamnom in v kateri najdemo vedno nove uporabne možnosti - očaruje človeštvo že več kot štiri tisočletja.

Usoda ali naključje je odločilno povežalo z njim tudi Hrastnik, saj je leta 1860 tu začela delovati prva steklarne. Od takrat do danes so dogajanja okrog stekla bistveno zaznamovala hrastniško dolino. Namen tega prispevka je prikazati težavnost, napake pa tudi uspehe in napotila za prihodnost iz te izkušnje.

Steklo v Sloveniji

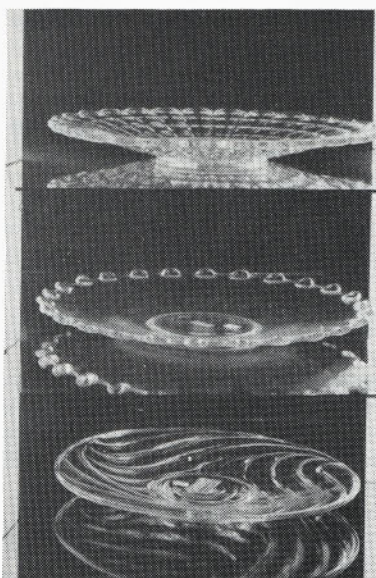
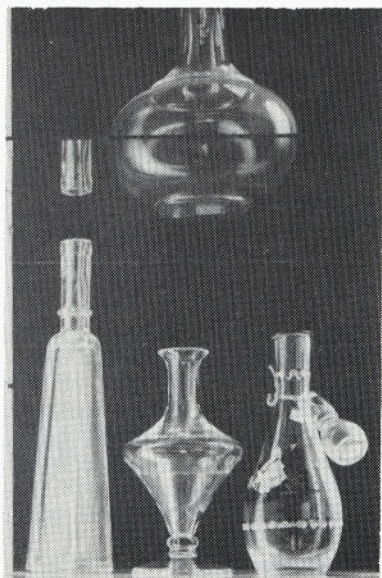
V 18. stoletju se pojavljajo prve steklarne, imenovane glažute, tudi na Slovenskem. Kot tehnološko gorivo je služil les, zato je steklarska industrija nastajala sredi obsežnih gozdnih predelov, kjer je po možnosti bila na razpolago tudi surovina za steklo (kremenec) - tak primer je bil na Pohorju.

Steklarne v Jurkloštru

Med nekaj desetimi steklarnami v Sloveniji je bila sorazmerno dobro znana steklarne v Jurkloštru (leta 1790). Že zgodaj je osvojila taljenje krednega (kalcijevega) stekla, saj

Izdelki iz prvega obdobja hrastniške steklarne - prvič predstavljeni leta 1978 na razstavi v Hrastniku (50. letnica steklarske stavke).

bila torej podlaga za začetek dela v Hrastniku. Tu pa je bil na voljo tudi nov energetski vir (premog) pa železnica - odločilna dejavnika za novo lokacijo steklarne.

Obdobje 1860 - 1903: Programska širina, skrb za obliko in odvisnost od steklarjev

Za obdobje od leta 1860 do leta 1903 so značilni nekateri problemi, ki jim trije različni lastniki niso bili dorasli. To je skoraj zapečatilo uso- do steklarne, ki je sicer kvalitetno, programsko in tržno že bila dobro pozicionirana v Evropi in izven nje.

Programsko-tržna usmeritev 166 OSNOVNIH IZDELKOV

Program Jurkloštra (šipe, pivske posode, steklenice za pijačo in medicino, stekla za razsvetljavo; po izvedbi gladko in brušeno steklo; po sestavi kredno in kristalno steklo) je v glavnem dominiral do leta 1903 (z

izjemo šip, ki so jih nehali izdelovati 1876. leta). Seveda pa je situacija v Evropi proti koncu 19. stoletja prispevala svoje k programu Steklarne Hrastnik; velike industrijske in svetovne razstave so omogočile pregled nad ponudbo, primerjali so vzorce, slediti so začeli modnim tokovom. Tako je glede na tržišča Steklarne Hrastnik leta 1880 (Italija, Grčija, Turčija, Egipt, Indija ter Avstro-Ogrska) program obsegal tudi rjavo in zeleno steklo pa tudi najfinerji brušeni kristal.

V letu 1891 je Steklarne preko lastnega skladišča na Dunaju (Schielin & Georgii) ponujala Evropi paleta treh prodajnih programov, ki jih je katalog iz leta 1895 razdelil v 166 osnovnih izdelkov. Ti so seveda potem izdelani po velikostih - samo pri kozarcih za led je 10 velikosti. Tak asortiman je za tisti čas predstavljal izjemno programsko širino, prav posebno pa izraža tudi skrb za obliko izdelkov. Vse to pa ni ustavilo negativnih trendov steklarne, in zaloge so se kopičile celo v spodnjih prostorih, v »širluknji«. V letu 1898 je lastnik za bagatelo prodal vso nekurantno zalogo nekemu Židu.

Ponudba iz kataloga iz leta 1895: namizni, razsvetljavni in embalažni program.

Stengelgläser, glatte Bicchierini con piedi lisci						Stengelgläser mit Blattschnitt Bicchierini con piede cesellati					
Gallung Nr.	Inhalt		Preis per Schock	Gallung Nr.	Inhalt		Preis per Schock				
	Dram.	Citr.			Dram.	Citr.					
Nr. 28.	60	7-10	2 ^s -3 ^s	1 70	Nr. 30.	60	7-10	2 ^s -3 ^s	2 10		
Nr. 29.	50	15-20	5 ^s -7	1 70	Nr. 31.	50	15-20	5 ^s -7	2 10		
	40	35	12	1 70		40	35	12	2 10		
	30	50	17 ^s	1 70		30	50	17 ^s	2 10		
			Größe Zoll	Öffnung Linien	Preis per 100 St.				Größe Zoll	Öffnung Linien	Preis per 100 St.
Nr. 211.				3	3 40	Nr. 212.			3	3 40	
				5	3 40				5	3 40	
				8	4 20				8	4 20	
				11	4 20				11	4 20	
Kropfbouteillen, glatte oder gestreifte Bottiglie gozzo, liscie o rigate						Schlegelbouteillen, glatte oder gestreifte Bottiglie forma pistone, liscie o rigate					
Gallung Nr.	Inhalt		Preis per Schock	Gallung Nr.	Inhalt		Preis per Schock				
	Dram.	Liter			Dram.	Liter					
Nr. 99.	60	70	1/4	1 70	Nr. 100.	60	70	1/4	1 70		
	50	100	3/8	1 70		50	100	3/8	1 70		
	40	150	1/2	1 70		40	150	1/2	1 70		
	30	200	7/10	1 70		30	200	7/10	1 70		
	24	300	1	1 70		24	300	1	1 70		
	20	400	1 1/2	1 70		20	400	1 1/2	1 70		
	16	600	2	1 70		16	600	2	1 70		
	12	800	3	1 70		12	800	3	1 70		

Tehnologija in steklarji ROČNA IZDELAVA

Celotna proizvodnja je bazirala na tipično ročni izdelavi. Steklarji so bili osnova vsemu in njihove značilnosti so odločilno vplivale na usodo steklarne. Takratni steklarji so izhajali iz različnih predelov Evrope, nekateri pa so prišli iz Turčije, Grčije in Egipta; seveda pa so bili med njimi tudi mojstri iz slovenskih krajev (Jurklošter, Zagorje, Oplotnica, Liboje, Rezenjak na Pohorju itd.). Ti steklarji so bili odlični strokovnjaki, takorekoč umetniki.

Drugi lastnik Steklarne Hrastnik – od leta 1870–1866 – Karel Burger (muzejska zbirka Steklarne Hrastnik).

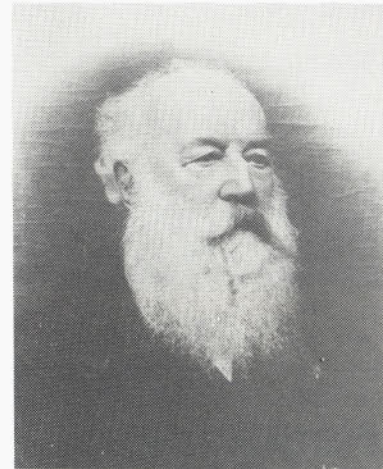
Steklar Goetz (1830–1922) – oče, ded in praded hrastniških Goetzov – steklarjev. Kot steklar je delal polnih 60 let, od leta 1890 v Steklarni v Hrastniku (muzejska zbirka Steklarne Hrastnik).

Bili so nezaupljivi in so skrbno držali svoje strokovno znanje zase, ker so se bali za zaslužek. To znanje je šlo iz roda v rod – primer tega je steklar Veršnjak (rojen v Jurkloštru), ki je sina že pri 12 letih naučil steklarstva – tudi za čeno zapora, ker otrok ni obiskoval šole.

Steklarne Hrastnik okrog leta 1875 (muzejska zbirka Steklarne Hrastnik).

Herman Prossinagg (Prosinjak) solastnik in ravnatelj Steklarne Hrastnik od leta 1887–1903 (muzejska zbirka Steklarne Hrastnik).

Viljem Abel starejši (umrl 1898) – solastnik Steklarne Hrastnik od leta 1887–1898 (muzejska zbirka Steklarne Hrastnik).

Seveda so steklarji sami skrbeli za orodje, ga nabavljali, skrbeli za popravila in verjetno vplivali na izboljšave, sodelovali so pri gradnji peči itd. Vsekakor je bila odvisnost steklarne od steklarjev izjemna – in to je hrastniška steklarne v prvem desetletju tudi občutila. Steklarji so namreč pogosto menjavali kraj zaposlitve, in lastnik je bil prisiljen podjetje prodati. Tudi njegov naslednik, ki je sicer tehnološko posodobil steklarne (generatorski plin), je 16 let pozneje obupal (1886). Podobno se je primerilo naslednjemu lastniku, svoje pa so prispevala še nesoglasja med družbeniki in tako je steklarne vse skupaj pripeljalo pred finančni zlom.

Nadaljevanje prihodnjič.

Slavko Marcen

Stavba je stala na prostoru, kjer je danes parkirni prostor pod gradom. Leta 1957 so jo podrli zaradi nove ceste in rekonstrukcije tovarne.

Zanimalo vas bo

Kot smo že v prejšnjem glasilu ugotovili, smo marec 1994 zaključili s skupnim številom 949 zaposlenih delavcev in sicer od tega z 521 moškimi in 428 ženskami (med njimi pa je bilo tudi 6 pripravnikov in 17 delavcev sprejetih za določen čas).

V aprilu 1994

smo na novo zaposlili 1 delavca in sicer:

Aleksander Gorišek – priučitev za steklarski poklic (za določen čas 6 mesecev)

Delovno razmerje pa je prekinilo 10 delavcev in sicer:

Dinul Marinkovič – poslovodja embalažnega stekla (upokojen), Mirko Mekše – nabiralec stekla-brigadir (upokojen), Kati Maksimovič – kontrolorka stekla (izključena), Jagoda Jedrinovič – odnašalka stekla (sporazumno), Alojz Jovan – priučitev za steklarski poklic (sporazumno), v slovensko TO pa so bili vpoklicani

Vlado Kurnik – krogličar, Marko Osteršek – krogličar, Darko Slapar – nabiralec III, Damjan Pirnat – krogličar, Igor Pikelj – priučitev za steklarski poklic.

Tako smo april 1994 končali s 940 zaposlenimi in od tega je 514 moških in 426 žensk (med njimi pa je 6 pripravnikov in 17 delavcev sprejetih za določen čas).

Dne 30.04.1994 pa imamo na začasnem prenehanju potrebe po delu delavca (čakanju) le še 1 delavca in na trajnem prenehanju potrebe delavca po delu (trajnem čakanju) tudi 1 delavko.

Prirastek v družini so dobili:

Zoran in Danica Zore – sina Aljaža, Renato in Angelina Akmačič – sina Gorana ter Sabina Žindra in Nenad Mičič – hči Nadjo.

Novic POROČILI SO SE tokrat ni.

Kadrovska služba:
Slavi BRAJER

